

Gemeente Utrecht zet bewoners buiten spel in het sociaal werk

4 maart 2024

Lokale bewonersorganisaties doen het ‘sociaal werk’ steeds meer zelf. Zo helpen Utrechters elkaar zoals zij dat graag willen. Maar het stadsbestuur gaat het sociaal werk opnieuw uitbesteden aan de huidige vijf grote instanties en zet de bewoners daarmee blijvend buiten spel. Het gaat nota bene over meer dan 700 miljoen euro aan belastinggeld in 10 jaar. Dat moet anders. Vandaar dat we in een referendumpetitie het stadsbestuur willen opdragen het besluit terug te draaien. Geef lokale organisaties uit de gemeenschap wél de ruimte om zelf te sturen in het sociaal werk. Dat is effectiever, goedkoper én zo gebruiken we de kracht van de gemeenschap veel beter.

Een lastige brief ontcijferen, samen de speeltuin beheren, bewoners organiseren op een buurtactie of iemand helpen in de ingewikkelde wereld van de hulpverlening, het is sociaal werk wat duizenden Utrechters als vrijwilliger doen. Zo verbinden deze organisaties tienduizenden Utrechters, kansrijk en kwetsbaar, met elkaar. Al jarenlang vaak goed georganiseerd bij tientallen lokale Buurt- of Burger-Organisaties (afgekort BBO), zoals bijvoorbeeld bij Al-Amal, ASHA, MCCO, een buurt(werk)kamer, Wishing Well West, de Zorgzusters, Het Wilde Westen of Wijkcoöperatie Oost.

Instanties blijven hoofdaannemer, bewoners krijgen wat handgeld

Dan gaat de gemeente Utrecht toch zeker meer investeren in deze lokale BBO's van Utrechters zelf? Nee dus! Het stadsbestuur (met GL/PvdA, D66, S&S en CU) wil blijvend de aansturing en coördinatie van het sociaal werk onderbrengen in een contract van 10 jaar bij de huidige vijf grote instanties en subsidieontvangers, zoals DOCK, U-Centraal, Sport Utrecht en de Buurteams van Lokalis en Includio. Daar gaat jaarlijks maar liefst 70 miljoen aan subsidiegeld in om. Zoals de wethouder het beschreef: 'deze instanties blijven de hoofdaannemer voor de gemeente en als lokale BBO's iets met sociaal werk willen moeten ze dat als onderaannemer bij deze instanties gaan regelen.' Maar is dat logisch?

Wat gaat hier mis?

Een Utrechter met een (hulp)vraag kan goed worden geholpen door een buurt- of lotgenoot bij een lokale BBO, bijv. in het maken van een schuldenoverzicht of het opzetten van een vrijwilligersgroep voor een binnentuin. Heel prettig, want de BBO zit vaak om de hoek, voelt veilig en dichtbij, is vaak bereikbaar buiten kantooruren en dat zonder afspraak. Maar bijna altijd moet de finale aanvraag of het geld via een formele instantie lopen en dienen de aanvrager en de BBO-vrijwilliger/medewerker zich alsnog te voegen naar de regels van de instantie. Dat geeft dubbel werk, werkt vertragend, zorgt voor drempels, is duurder en frustrerend. De lokale BBO kan niet zelf de regie pakken, ondersteund door een instantie, want die ruimte biedt de opdracht van de gemeente niet. Maar deze instanties werken al 6 jaar op deze manier; is dat niet geëvalueerd? Nee, alleen een intern gesprek (2022), maar er is geen enkel onderzoek gedaan onder Utrechters wat zij vinden van het functioneren van instanties als DOCK en het Buurteam; ondanks het gegeven dat er regelmatig in de stad kritiek op is.

Draai het om: bewoners aan het stuur, instanties ondersteunend

Hoe zou het beter kunnen? Door bewoners zelf meer aan het stuur te zetten. Door als gemeente in de opdracht aan de instanties op te nemen dat zij waar mogelijk ondersteunend dienen te werken. Zo kan U-Centraal vrijwilligers schuldhulp organiseren bij de lokale BBO's in plaats van deze alleen bij henzelf te laten werken. Zo kan Sport Utrecht sportcaches begeleiden die werkzaam gaan zijn bij de sportverenigingen. Zo kan DOCK eigen medewerkers detacheren bij lokale buurtorganisaties. In al die gevallen gaan de professionals van de genoemde instanties dan aan de slag in opdracht van de lokale BBO waar zij werkzaam zijn, wel binnen algemene kaders van de gemeente, maar onder regie van de bewoners/vrijwilligers. Althans als die dat willen. Maar als dat lukt, gebruiken we vele malen beter de lokale gemeenschapskracht, organiseren we het sociaal werk dichtbij mensen zelf en gaat dat fijner, effectiever en vermoedelijk ook nog eens goedkoper zijn.

Wat we vragen van de gemeente

Wat ons betreft wordt een deel van het sociaal werk rechtstreeks ondergebracht bij de tientallen actieve BBO's in Utrecht zelf. Dan kunnen zij met het geld zelf een sportcoach bij Sport Utrecht inhuren, een sociaal makelaar bij DOCK of een schuldhulpverlener bij U-Centraal. Deze voor ons ideale oplossing is voor veel partijen in de gemeenteraad en het stadsbestuur nog 'een brug te ver'. Een goed alternatief is dat de gemeente de opdracht voor meerdere jaren gunt aan deze instanties maar met dit verschil dat zij nu wel worden verplicht om:

- i. maximaal ondersteunend te gaan werken onder regie van actieve lokale BBO's waar dat maar enigszins kan én
- ii. zich in te zetten voor het volledig overdragen van minimaal 30% van alle taken naar die lokale BBO's, inclusief overdracht van budget. Dat moet goed mogelijk zijn voor instanties als DOCK, U-Centraal en Sport Utrecht en soms voor de Buurtteams van Lokalis en Inclusio.

Referendumpetitie

Teken daarom onze petitie waarin we oproepen het besluit van de gemeenteraad d.d. 29 februari 2024 zoals vastgelegd in de 'nota van uitgangspunten Sociale Basis en Basiszorg' in te trekken. We roepen het stadsbestuur en de gemeenteraad op om eerst na te gaan wat Utrechters zelf kunnen doen en waar zij wel ondersteuning bij nodig hebben. Zet bewoners niet buiten spel, maar geef ze de ruimte. Luister naar de Utrechters en geef ze vertrouwen, ze kunnen meer dan menig ambtenaar en wethouder denkt dat ze kunnen. Onderschat de Utrechter niet!

Gert Dijkstra,
Raadslid EenUtrecht
gert@eenutrecht.nl
06-14376116